

การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิผลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์จากต้นกกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง Effective Products Value Increasing of Reed Product Community Enterprise Group in Region of Central Northeast Part

สุพรรณ ทองโพธิ์ใหญ่ และกนกอร บุญมี

Tanapun Thongproyai and Kanokon Boonmee

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

North Eastern University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Tanapun.tho@neu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการผลิตผลิตภัณฑ์จากต้นกก 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกที่มีประสิทธิผล และ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกที่มีประสิทธิผลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากต้นกกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากแบบสอบถามผู้ผลิตและผู้บริโภค จำนวน 713 คน (100% ของการสุ่ม) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากต้นกกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางมีระดับการดำเนินงานในภาพรวมทั้ง 3) ด้านอยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ด้านต่างๆ ได้แก่ด้านการบริหารการจัดการผลิตภัณฑ์ ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน และด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ตามส่วนประสมทางการตลาด 2) มี 18 ปัจจัยเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกก (ค่าคะแนนองค์ประกอบ 0.302-0.344) ที่สำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการเข้าร่วมกิจกรรมประจำปี พนักงานมีบุคลิกภาพดี แต่งกายสะอาด เรียบร้อยแบบไทย และผลิตภัณฑ์จากต้นกกทันสมัยตรงความต้องการ และ 3) รูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกคือ Increase 5 P ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีการตรวจสอบคุณภาพ 2) มีเว็บไซต์ของชุมชน 3) มีการขายปลีกและขายส่ง 4) มีการประมาณการต้นทุน 5) ทุกช่องทางมีความเสมอภาค 6)

*ได้รับบทความ: 16 ธันวาคม 2560; ตอปรับตีพิมพ์: 15 สิงหาคม 2561

Received: December 16, 2017; Accepted: August 15, 2018

รูปแบบผลิตภัณฑ์ สวยงาม คงทน มีประวัติผลิตภัณฑ์ 7) มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 8) มีระบบการจัดซื้อ 9) มีการจัดหาทรัพยากร 10) มีกระบวนการปฏิบัติงาน 11) มีกำหนดราคาสมาชิก และ 12) ควรวางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า

คำสำคัญ: การเพิ่มมูลค่า; กลุ่มวิสาหกิจชุมชน; ผลิตภัณฑ์จากต้นกก

Abstract

The objectives of this study were : 1) to study the production conditions of reed products 2) to analyze the factors influencing effective value increasing of reed products and 3) to present effective value increasing model of Reed Products of the Community Enterprise Group (RPCEG) in region of central Northeastern part. The data used in this research were collected from 713 questionnaires of producers and customers, 100% of random sample. The statistics used in this research included percentage, mean, standard deviation and component analysis.

The research results were found that: 1) The operation level of reed products of the community enterprise group in region of central Northeastern part, on a whole in all three aspects was rated at a high level compared with the set hypothesis, namely product management, effectiveness of community enterprise administration and market mixed factors management 2) There were 18 factors as key components that influenced value increasing of RPCEG (factor score = 0.302-0.344), the top three factors were as follows: annual participation, staff's good personality, politeness and 3) The model of reed product value increasing was INCREASE 5P which consisted of 12 factors namely : 1) Quality Inspection 2.) Community Enterprise Site 3) Retail and Wholesale 4) Estimate Cost 5) All Channel are equal 6) Style 7) Electronic Media 8) Purchasing system 9) Procurement Resources 10) Process and Operations 11) Price : Member Price and 12) Place: In Department Store.

Keywords: Value Increasing Model, Community Enterprise Group, Reed Products

1. บทนำ

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 มีการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญา

ท้องถิ่น ในการนำแนวทางมาพัฒนาความสามารถ ในการจัดการและนำมาพัฒนารูปแบบของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนที่มีผลให้ชุมชนได้พึ่งพาตนเองได้

และเป็นการสร้างรายได้ รวมถึงการพัฒนาระบบด้านเศรษฐกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต รวมถึงการพัฒนาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการกิจการในระดับที่สูงขึ้น และสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการวิสาหกิจชุมชน ประเทศไทยมีนโยบายในการจัดทำโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนาให้ชุมชน ประชาชนได้มีอาชีพ และมีรายได้ในการผลิตสินค้าจากทรัพยากรที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และการให้บริการ จากภูมิปัญญาของท้องถิ่นซึ่งสะท้อนวิถีชีวิตของคนในชนบทเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจระดับตำบลและหมู่บ้าน (Tututip, et al., 2016)

ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม เป็นจังหวัดที่มีประชากรทั้งหมด 96,484 คน และเป็นจังหวัดที่มีวัชพืชต้นกกเกิดขึ้นในนาข้าวเป็นจำนวนมาก มีพื้นที่ปลูก 230 ไร่ ตามชนบทมีวัตถุดิบที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่เรียกว่า ต้นกก (ไหล) เป็นไม้ล้มลุกจัดเป็นวัชพืชในนาข้าว เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสามารถนำมาปลูกเพิ่มได้ในแหล่งที่ขึ้นแฉะตามหนอง บึง ทางระบาย คันคูน้ำ และโคลนเลน มีลักษณะแตกต่างจากหญ้ามีคุณสมบัติเหนียว มีความคงทนถาวร เมื่อนำมาทอเป็นผืน จะใช้งานได้ดี จะมีอยู่ทั่วโลก ประมาณ 4,000 ชนิด (Ban Wa Organization Office, 2016)

การนำต้นกกที่เกิดขึ้นอยู่ตามธรรมชาติมาใช้ทำการทอเสื่อมีมานานแล้ว แต่ไม่เป็นที่นิยม

ใน 46 ประเทศ และพบที่ประเทศไทยตามภาคต่างๆ 36 สายพันธุ์ ซึ่งต้นกกสามารถสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้ความสวยงามแบบธรรมชาติและทนทาน ด้วยเหตุนี้จึงนำต้นกกมาแปรรูปเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ภายในบ้านเรือนได้ และได้มีการพัฒนาทำรูปแบบได้หลากหลาย ด้วยการนำเอามาย้อมสี และทำลวดลายใหม่ขึ้นมาเป็นหนึ่งในผลผลิตผลิตภัณฑ์มาจากต้นกก Pongprayoung (2011) จัดเป็นสินค้าหัตถกรรมจักสานประเภทหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนานชั่วอายุคน Donavank (2010) ภูมิปัญญาจะช่วยสร้างรายได้ และสามารถสร้างงานให้เกิดในชนบทได้อย่างมากก็ตาม แต่ไม่ได้มีการส่งเสริมและพัฒนากันอย่างจริงจัง แม้จะมีบางหน่วยงานเข้ามาทำอยู่บ้าง ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการพัฒนาแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์ การวางแผนด้านการตลาด ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ภูมิปัญญาพื้นบ้านตกอยู่ในภาวะที่ผู้ผลิตต้องต่อสู้ดิ้นรนและมีการส่งเสริมอย่างผิวเผินทั้งที่ภูมิปัญญาชาวบ้านมีความสำคัญยิ่งทั้งในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตในการดำรงชีวิตของชนบท (Janapak and Laowpunsuk, 2008)

จากการศึกษาปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่องการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกที่มีประสิทธิผลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมความริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชน ในการเพิ่มมูลค่า

ทรัพยากรและสินทรัพย์ชุมชนที่เป็นพื้นฐานแบบ การจัดการกิจการสมัยใหม่โดยคนในชุมชน เพื่อให้ สามารถแข่งขันในตลาดได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการเพิ่ม มูลค่าผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิผลของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนผลิตภัณฑ์จากต้นกก ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิผลของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากต้นกก ในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิผลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จากต้นกกในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและพรรณนา (Survey and Descriptive Research) ข้อมูลที่นำมาศึกษาได้มาจากเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย ข้อมูลที่นำมาศึกษาได้มาจากเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิจัยที่มีคุณภาพ โดยการตรวจสอบความตรง (Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้มีค่า สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องรวมทั้งฉบับเป็น 0.94 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟา (Alpha-Reliability Coefficient) เป็น 0.988) โดยการสอบถามจากผู้ผลิต จำนวน 313 คน และ สอบถามจากผู้บริโภค จำนวน 400 คน (กำหนด

ขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูป เกรจซี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% รวมที่ใช้เป็นกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมด 713 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของ การสุ่ม ได้มาจากการเลือกสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

ข้อมูลทั้งหมดถูกนำไปวิเคราะห์ด้วย โปรแกรมการคำนวณค่าสถิติสำเร็จรูปด้วย คอมพิวเตอร์แบ่งเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้คือ จำนวน และร้อยละ ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาสภาพการ ผลิตผลิตภัณฑ์จากต้นกกของวิสาหกิจชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ค่าสถิติ ที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ จากต้นกกที่มีประสิทธิผลค่าสถิติที่ใช้คือ การ วิเคราะห์องค์ประกอบและหมุนแกนอโรโธโกนอล แบบวาริแมกซ์ (Varimax Orthogonal Rotation) เพื่อสกัดตัวแปรที่ไม่สำคัญออกไป สำหรับเกณฑ์ที่ ใช้ในการตัดสินใจเลือกตัวแปรที่สำคัญ ต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป สำหรับ แนวทางการอธิบายผู้วิจัยได้ใช้แนวทางการอธิบาย ของ Boonmee (2017 : 201-212) และตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชนผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ประสบผลสำเร็จ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนท้าย 3 ถูกนำไปพัฒนารูปแบบในเบื้องต้น ส่วนในขั้นต่อไปได้นำ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ช่วยกันวิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับรูปแบบดังกล่าวให้มีความเหมาะสมและเป็นรูปธรรม โดยการจัด

สนทนากลุ่ม (Focus Group) และในขั้นสุดท้ายผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปเขียนในรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

4. สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากต้นกกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.7 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 มีสถานภาพ สมรส คิดเป็นร้อยละ 73.8 อาชีพหลักเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 66.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,000-49,999 คิดเป็นร้อยละ 62.9 ประเภทสินค้าที่ผลิตคือ เสื่อพับ คิดเป็นร้อยละ 61.0 มีจำนวนสมาชิกภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 10-20 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 ระยะเวลาในการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.1 ประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรมในการจัดการธุรกิจชุมชนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 1 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 37.1

1.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.3 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.8 มีสถานภาพ โสด คิดเป็นร้อยละ 49.4 อาชีพหลัก รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 29.9 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.4

2. ผลศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตผลิตภัณฑ์จากต้นกกของวิสาหกิจชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พบว่า

2.1 การบริหารจัดการการผลิตภัณฑ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดทีมงาน ด้านอำนาจการด้านการประสานงาน และด้านการรายงานอยู่ในระดับสูง เป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนอีก 1 ด้าน คือ ด้านการจัดงบประมาณ อยู่ในระดับต่ำ ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ประสิทธิภาพการจัดการวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารการจัดการด้านคน ด้านเงิน ด้านวัตถุดิบ ด้านวิธีการด้านการตลาด และด้านเครื่องจักร อยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.3 การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ตามส่วนประสมการตลาดโดยภาพรวม อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมด้านบุคคล ด้านการนำเสนอ และด้านกระบวนการอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกที่มีประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยพิจารณาค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป เป็นตัวแปรสำคัญ ผลจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของการวัดความเพียงพอของข้อมูลตามแบบ ไกเซอร์-เมเยอร์-โอลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ 0.952 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และพบว่า มีการสกัดองค์ประกอบได้เป็น 18 องค์ประกอบหลักโดย

ทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 86.65 ส่วนผลการพิจารณาตัวแปรสำคัญเพื่อนำไปสร้างและพัฒนาารูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีจำนวน 18 จาก 142 ประเด็นที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละประเด็นดังนี้

ตารางที่ 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ประเด็นสำคัญ	น้ำหนักองค์ประกอบ
1. มีการเข้าร่วมกิจกรรมประจำปีทุกๆ ปี	0.344
2. พนักงานมีบุคลิกภาพดี แต่งกายสะอาด เรียบร้อยแบบไทย	0.344
3. ผลิตภัณฑ์จากต้นกกทันสมัยตรงความต้องการ	0.339
4. ผลิตภัณฑ์จากต้นกกมีรูปแบบสวยงาม	0.336
5. มีระบบจัดซื้อ/จัดหา ตามมติที่ประชุม	0.331
6. สมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อปัญหาต่างๆ ได้	0.329
7. สั่งซื้อได้ทางโทรศัพท์	0.328
8. ฝ่ายผลิตภัณฑ์มีการประมาณการต้นทุนล่วงหน้า	0.325
9. มีราคาขายส่ง ขายปลีก	0.324
10. กลุ่มมีการเข้าร่วมกิจกรรมประจำปี	0.323
11. กลุ่มมีการตรวจสอบคุณภาพการผลิต	0.322
12. มีส่วนลดจากการเป็นสมาชิก	0.322
13. มีจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า	0.316
14. มีการกำหนดราคาเท่ากันในทุกช่องทางทางการสั่งซื้อ	0.310
15. มีเว็บไซต์วิสาหกิจชุมชน	0.304
16. มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ	0.303
17. มีความเป็นมาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด	0.303
18. ผลิตภัณฑ์จากต้นกกมีคุณภาพคงทนกันแดดและแมลงได้	0.302

4. ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอรูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิผลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากต้นกก ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จากการวิเคราะห์ปัจจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ได้ปัจจัยทั้งหมด 18 ปัจจัย ผู้วิจัยได้นำมาร่างเป็นรูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกที่มีประสิทธิผลของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และได้้นำร่างรูปแบบการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกก นำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน วิพากษ์ หลังจากนั้นได้นำมาแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะพบว่า การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากต้นกกที่มีประสิทธิผลของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ที่เรียกว่า INCREASE 5P มี 12 องค์ประกอบคือ 1) Quality Inspection (มีการตรวจสอบคุณภาพ) 2) Community Enterprise Site (มีเว็บไซต์ของชุมชน) 3) Retail and Wholesale (มีการขายปลีก ขายส่ง) 4) Estimate Cost (มีการประมาณการต้นทุน) 5) All Channel are Equal (ทุกช่องทางราคาเท่ากัน) 6) Style (รูปแบบ) สวยงาม ทันสมัย มีประวัติผลิตภัณฑ์ คงทน ใช้วัสดุที่มีคุณภาพ 7) Electronic Media (มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์) 8) Purchasing System (มีระบบการจัดซื้อ) 9) Procurement Resources (มีการจัดหาทรัพยากร) 10) Process and Operations (มีกระบวนการปฏิบัติงาน) 11) Price: Member Price (มีการกำหนดราคาสมาชิก) และ 12) Place: In Department Store (ควรวางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า)

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพล ต่อการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิผลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากต้นกก ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง พบว่า มี 18 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) มีระบบจัดซื้อ/จัดหา ตามมติที่ประชุม 2) กลุ่มสมาชิกมีการเข้าร่วมกิจกรรมประจำปีทุกๆ ปี 3) ฝ่ายผลิตภัณฑ์มีการประมาณการต้นทุนให้กลุ่มรับทราบล่วงหน้า 4) เมื่อมีปัญหา มีการแนะนำผลิตภัณฑ์ได้ 5) มีการตรวจสอบคุณภาพ 6) สมาชิกในกลุ่มใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ 7) มีการเข้าร่วมกิจกรรมประจำปีทุกๆ ปี 8) พนักงานมีบุคลิกภาพดี แต่งกายสะอาด ระเบียบเรียบร้อยแบบไทย 9) ผลิตภัณฑ์จากต้นกกทันสมัยตรงความต้องการ 10) ผลิตภัณฑ์จากต้นกกมีรูปแบบสวยงาม 11) สั่งซื้อได้ทางโทรศัพท์ 12) มีราคาขายส่ง ขายปลีกที่แตกต่างกัน 13) มีส่วนลดจากการเป็นสมาชิก 14) มีจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า 15) มีการกำหนดราคาเท่ากันในทุกช่องทาง การสั่งซื้อ 16) สั่งซื้อผ่านเว็บไซต์ วิสาหกิจชุมชน 17) พนักงานสามารถเล่าความเป็นมาของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดได้ และ 18) ผลิตภัณฑ์จากต้นกกมีคุณภาพคงทนกันมดและแมลงได้อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 จาก 18 ปัจจัย ซึ่งจากข้อที่ค้นพบได้สอดคล้องกับงานวิจัยของคมกฤช ภาวศุทธินันท์ และสุภาภรณ์ คงสวัสดิ์ (Prowsutin and Kongsawad, 2014) กล่าวว่า การวางแผนกำหนดต้นทุนเป้าหมาย (Target Costing) โดยฝ่ายบริหารขององค์กรจะให้นโยบายกับผู้บริหารสายการผลิต เพื่อนำไปออกแบบ

กระบวนการผลิต เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายต่อไป และ Ussahawanitchakit (2006 : 989) พบว่า ศักยภาพทางการตลาดเป็นแนวความคิดที่คำนึงถึงการยอมรับในคุณภาพสินค้าหรือบริการ องค์กรที่สามารถสร้างสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูงจะทำให้บรรลุความสำเร็จในด้านการสร้างความพึงพอใจต่อผู้บริโภคในระดับสูง และมีระดับความสามารถทางการแข่งขันเพิ่มขึ้นอย่างมากและยังสอดคล้องกับจุฑาธิป ศิลบุตร, รติพรรณ จันทราช และจิราพร ชมพิกุล พบว่า การปฏิบัติงานมีผลต่อในระดับความเข้มแข็งของวิสาหกิจผลิตภัณฑ์สมุนไพรในชุมชนต่างๆ ด้าน ได้แก่ ด้านทั่วไปและโครงสร้างการบริหารงาน ด้านการผลิต และด้านการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา อธิปอนันต์ และคณะ และการศึกษาของสุชีรา สาครสิทธิศักดิ์ (Atipanan, et al., 2007 and Sakhanchidtisak, 2004) วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เน้นทางด้านการตลาดชุมชนเป็นหลัก และแผนการตลาด จากการวิเคราะห์ พบว่า การปฏิบัติของผู้นำวิสาหกิจผลิตภัณฑ์สมุนไพรชุมชนส่วนใหญ่ ได้มีการวางแผนในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ทางด้านการผลิต พัฒนาการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการทั่วไปโดยการยึดถือการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในข้อบังคับและกติกาของกลุ่ม

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

1.1 ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการผลิตภัณฑ์จากต้นกกในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ควรศึกษาผลงานวิจัยเรื่องนี้ โดยเฉพาะข้อค้นพบจากการวิจัย และการเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ 12 ประเด็นสำคัญ รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการที่ควรมีการเน้นหรือปฏิบัติการเป็นพิเศษ ซึ่งการศึกษาอย่างละเอียดจะช่วยเพิ่มความสำเร็จในการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์จากต้นกกได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 วิจัยหรือแนวทางการวิจัย รวมทั้งตัวแปรต่างๆ ที่ใช้และที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยท่านอื่นๆ อาจนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยของตนเอง เพื่อขยายผล สร้าง และพัฒนาองค์ความรู้ให้กว้างขวางและชัดเจนมากขึ้น อันจะนำไปสู่การค้นพบองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพของแต่ละกลุ่มผลิตภัณฑ์

2.2 ผู้เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบอื่นๆ (เช่น รูปแบบสหกรณ์) เพื่อเปรียบเทียบผล ทั้งทางบวกและทางลบของแต่ละรูปแบบอื่น กับผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

References

- Atipanan, et al. (2007). *Community Development Strategy for Dependence*. Bangkok Metropolitan Administration : Department of Agricultural Extension.

- Boonmee, K. (2017). The Waste Management Strategies with the Participation Of the Old Aged Persons in KhonKaen Province. *Phimoldhamma Research Institute Journal*, 4(1), 201-212.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Poungprayoung, K. (2011). Community Development Guidelines for Processing Groups Samut Songkhram Province. *Master Thesis Department of Education Development*. Department of Basic Education Silpakorn University.
- Prowsutin, K. Kongsawat, S. (2014). Management Accounting: An Important Role as a Tool for Leaders of the New. http://www.fap.or.th/images/column---1393819206/FAP_News_15_small.pdf. (Accessed 5 December 2016).
- Ussahawanitchakit, W. S. (2006). Resource-based Determinants of Export Performance: Effect of ISO 9000 Certification. *Doctor of Philosophy*. Washington. D.C. : Washington State University.

